

Sarjakuvan sparrausrinki

Minusta juuri nyt olisi sopiva aika järjestää suomalaisille sarjakuvantekijöille sparrausrinki sarjakuvaromaanin tekemisestä.

Suomalaisessa sarjakuvassa julkaistaan runsaasti pienistä anekdoottimaisista kertomuksista koostuvia albumeita, mutta yhden tarinan kirjoja vähemmän – ja niissä on usein raakilemainen maku. Olen kuullut Angoulêmen sarjakuvafestivaalilla monilta kustantajilta seuraavanlaisia kommentteja:

– Tässä on omaperäinen grafiikka sekä kaikki ainekset syvempään tarinankerrontaan. Mutta voih! Lukija jää nälkäiseksi!

Vaikka syyt voivat olla ymmärrettäviä, niitä ei pitäisi hyväksyä vallitsevaksi asiain tilaksi. Sarjakuvaromaani on kunnianhimoa ja sitoutumista vaativa, pelottava prosessi: riittävätkö rahat – saati rahkeet? Malttamattomuus näyttää selättävän usein niin tekijän kuin kustantajankin. Kirja halutaan kerralla valmiiksi. Kuitenkin moni voisi saada työstettyä hyvät tarinansa ja hienon graafisen ilmaisunsa paljon pidemmälle, jos kustantaja ehtisi, viitsisi tai uskaltaisi antaa hänelle kannustavaa mutta myös vaativaa palautetta matkan varrella.

Sparrausringin mallin voisi ottaa 1990–96 järjestetystä hankkeesta, jossa nostettiin esiin nuoria lupaavia elokuvantekijöitä. Projektin rahoittivat Suomen elokuvasäätiö, Kopiosto/AVEK ja MTV3 ja sen aikana valmistui kaksitoista noin tunnin mittaista elokuvaa,

joista kahdeksan pääsi teatterilevitykseen. Projektin onnistumisesta kertovat sellaiset suomalaisen elokuvan merkkiteokset kuin *Esa Illin Juhannustarinoita*, *Tero Jartin Aapo* ja *Markku Pölösen Onnen maa*.

En näe mitään syytä, miksei suomalaisille sarjakuvantekijöille voisi järjestää samanlaista tilaisuutta näyttää kyntensä pidemmän ja syvällisemmän tarinan kerronnassa. Lahjakkuutta ja monipuolisuutta on riittävästi, suomalaisella sarjakuvalla ”menee lujaa” ja kurssi on korkealla niin kotimaassa kuin kansainvälisesti. Tätä tilaisuutta ei saa hukata!

Sarjakuvan sparrausringin muoto voisi olla seuraavanlainen. Hanke kokonaisuudessaan kestäisi 2-3 vuotta. Siihen otettaisiin vuodeksi kerrallaan 2-4 tekijää haun perusteella ja kukin pyrkiisi saattamaan valmiiksi oman sarjakuvaromaaninsa.

Sparrausringillä olisi kunakin vuonna yksi käsikirjoitustohtori, joka kävisi työtä läpi ainakin alku- ja loppuvaiheessa. Käsikirjoitustohtori voisi tulla ulkomailta eikä hänen tarvitsisi olla sarjakuvantekijä – toki hänen pitäisi hallita myös kuvakerronnan vaatimukset.

Päämääränä pitäisi olla albumin julkaiseminen, joten kustantajat olisi tärkeää kytkeä mukaan edes aiesopimuksella. Eikä mikään estä tekijää hakemasta kustantajaa suoraan ulkomailta. Kustantaja toimisi mentorina, jonka tekijä tapaisi 3-4 kertaa prosessin aikana. Sparrattavien keskinäistä palautetta ei myöskään tulisi unohtaa.

En halua ideani lässähtävän liitelynsä lopuksi rahan puutteeseen. Moinen ennalta-arvattavuus ei sovi kunnianhimoiselle tavoitteelle! Idea on tähän mennessä saanut ihmiset innostumaan, eikä sitä saa sivuuttaa vain siksi, ettei sarjakuvalla ole SES:iä, AVEK:ia tai MTV3:a tukenaan tai että vielä 1990-luvulla hyväksytty sataprosenttinen tukiajattelu on tälle vuosituhannele epätoivoisen vierasta.

Siksi ”lähetysaarnaukseni” kohteina ovat tekijät itse sekä muut alan ammatillaiset, suomalaiset ja ranskalaiset kustantajat, alan yhdistykset, työ- ja elinkeinoministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, Taiteiden korkeakoulu, Aaltoyliopiston avoin täydennyskoulutus, eri säätiöt, kärkihanketuki jne...

Potentiaaliset käsikirjoitustohtorit olivat mielessäni myös Tampereen elokuvajuhlien nuorten ohjaajien pitchingseminaarissa, jossa istuin ja arvioin asiantuntijaraadin jäsenet ideani näkökulmasta. Hihittelin mielessäni kuvitellessani, mitä raatilaiset – arvostettuja elokuva-ammattilaisia kaikki – olisivat tuumineet, jos olisivat tienneet, että heidän edessään eturivissä istui ankara sarjakuvan kykyjenmetsästäjä!

KIRSI KINNUNEN, SARJAKUVANEUVOS
KIRJOITTAJA ASUU RANSKASSA JA TOIMII SIELLÄ
KÄÄNTÄJÄNÄ JA SARJAKUVA-AGENTTINA.